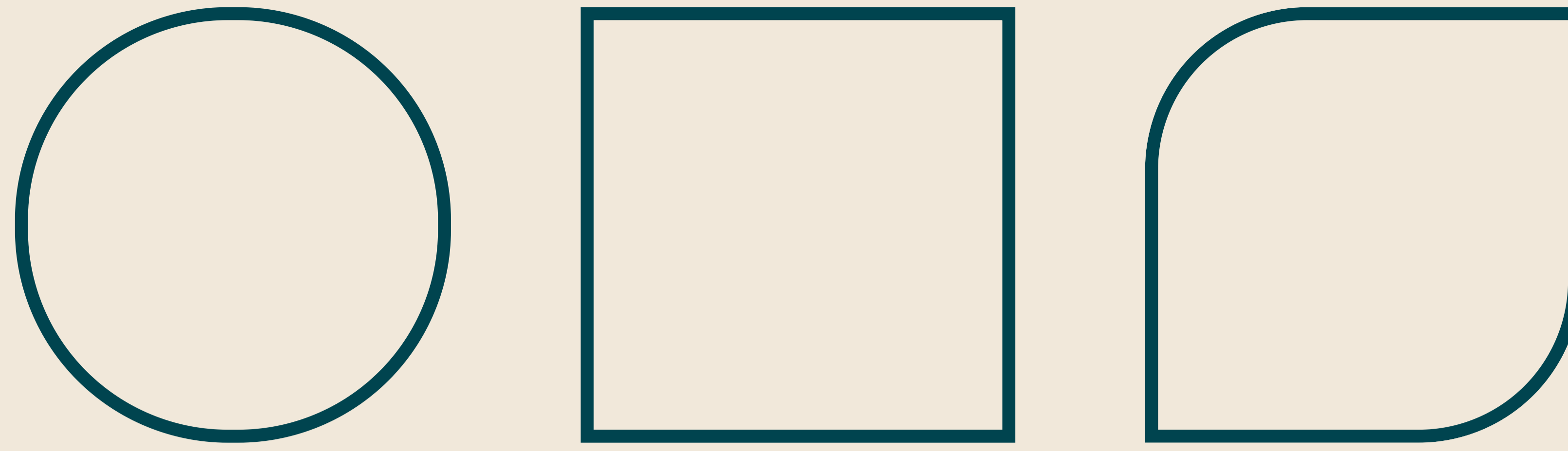

DANMARK I FRONT MED AI

Vi står midt i en teknologisk revolution. Nye digitale løsninger og teknologier præsenteres i et hidtil uset tempo, og vi ser ind i en fremtid, hvor det kun accelerer. Noget som berører os alle som borgere, virksomheder, myndigheder og samfund rundt om i hele Danmark.

Store sprogmodeller som ChatGPT, Bard m.fl. har i løbet af det seneste års tid givet kunstig intelligens (AI) og sprogteknologi det helt store folkelige gennembrud. En analyse fra McKinsey vurderer, at hele 62 pct. af danskernes arbejdstid kan automatiseres, og at teknologi som generative AI kan overtage arbejdsopgaver svarende til 20 pct. af de timer, som danskerne arbejder i dag.

Omregnet svarer det til et dansk velstandsboost på mellem 230-290 mia. kr.¹

Vi ser med andre ord ind i en ny måde at arbejde på, og gennemslagskraften og potentialet ved brug af de store sprogmodeller går på tværs af industrier og arbejdsprocesser. Også andre avancerede teknologier, som syntetisk data og kvanteteknologi åbner op for hele nye muligheder, som vi kun har drømt om.

Men er Danmark klar til at omfavne de muligheder, som AI og nye teknologier fører med sig?

Muligheder for at gøre vores liv bedre, sundere, grønnere og mere effektivt. Den teknologiske udvikling sætter os i stand til at løse udfordringer, som tidligere var uopnåelige. Tænk bare på, hvor vi ville stå med den grønne omstilling uden nye teknologier. Tilsvarende har vi et sundhedssystem, hvor behandling og diagnosticering med hjælp af teknologi og digitale løsninger giver patienter bedre chancer for overlevelse og et bedre liv.

Listen over teknologiske gennembrud bliver hele tiden længere.

Samtidig skal vi ikke være blinde for, at teknologier som AI også udfordrer os som borgere, virksomheder og samfund. Vi skal derfor tale åbent om muligheder og udfordringer, om tillid og inklusion, moral og etik, datasikkerhed og meget andet, når vi arbejder med, udvikler og anvender nye teknologier.

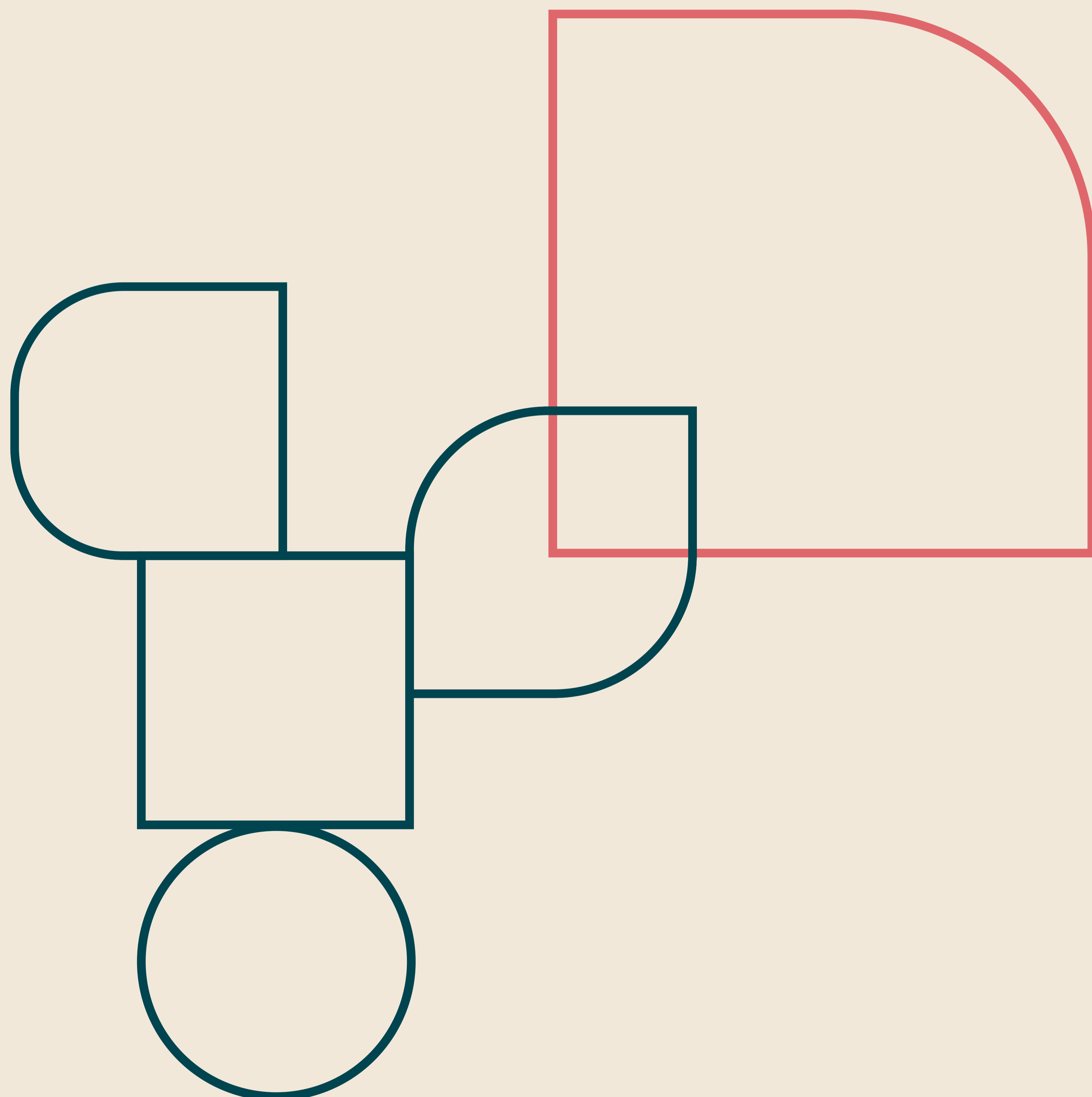
Vi kommer ikke udenom, at vi som samfund mangler arbejdskraft og har et stigende behov for at prioritere vores knappe ressourcer. Det kan vi håndtere ved at arbejde smartere i stedet for at arbejde mere. Brugt rigtigt og ansvarligt, vil øget brug af AI skabe en positiv udvikling for Danmark. Det har vi brug for. Både nu og i fremtiden.

1. McKinsey & Company, nov. 2023: [Det økonomiske potentiale af GenAI i Danmark](#)

Med dette visionsudspil sætter IT-Branchen en klar retning for, hvordan Danmark i langt højere grad kan omfavne AI og fremtidens teknologier til gavn for hele landet.

Vi foreslår derfor en proaktiv og styrket køreplan for AI gennem 5 centrale forslag:

- 1. AI skal være en borgerrettighed**
- 2. Dansk fodaftryk i AI-sprogmodeller**
- 3. Flere og bedre data**
- 4. Ny AI Impact Fond**
- 5. Alle skal lære om AI**

1

AI SKAL VÆRE EN RETTIGHED

Effektiv regulering og lovgivning er afgørende for at skabe en bæredygtig teknologisk fremtid og et samfund, som vi alle ønsker at leve i. Med regulering kan vi begrænse uønsket adfærd, men vi kan også bruge det til at fremme en adfærd, som vi gerne vil have mere af.

Ved at fokusere på positiv regulering af nye teknologier, fremfor restriktiv og negativ ladet regulering, kan vi være med til at sætte Danmark i front teknologisk. I 2010'erne indførte Folketinget digital positiv lovgivning ift. digitale betalinger og digital kommunikation. Det har været med til at rykke Danmark helt i top som det mest digitale samfund inden for den offentlige sektor.

Danmark har alle muligheder for igen at rykke sig digitalt i førersædet med AI-positiv regulering, som ikke blot vil kunne hjælpe tusindvis af mennesker hurtigere og bedre, men også vil kunne frigive dyrebare menneskelige ressourcer til andre vigtige arbejdsopgaver i et trængt velfærdssystem.

IT-Branchen foreslår:

- At AI indføres som en borgerrettighed på udvalgte områder. Den offentlige sektor skal gennem AI-positiv regulering forpligtes til på en række områder at stille AI-løsninger til rådighed. Det skal ske på områder, hvor der er evidens for, at AI kan hjælpe flere, hurtigere og bedre.

Et eksempel på AI-positiv lovgivning kunne være, at i år 2026 har patienter ret til at få en AI second opinion, AI-diagnosticering og -scanninger for de 5 mest udbredte kræftsygdomme, hvor AI-reviews performer på samme niveau eller bedre end de lægefaglige eksperter.

- At Danmark ikke går enegang på AI-området fx i forbindelse med implementeringen af EU's AI Act ved at indføre yderligere restriktiv og begrænsende national særlovgivning for AI.

2

DANSK FODAFTRYK I AI-SPROGMODELLER

Store sprogmodeller er i gang med at ændre og effektivisere den måde, mange danskere udfører deres daglige arbejde både i den offentlige og private sektor. En analyse fra McKinsey vurderer, at generative AI vil kunne overtage hver femte arbejdstime for danskerne - særligt inden for salg, marketing, softwareudvikling, men også uddannelse, medier og sundhedssektoren.

Med den store udbredelse og de mange forskellige anvendelsesområder, har vi brug for at sikre, at sprogmodellerne også afspejler dansk kultur, kontekst og værdier med afsæt i danske data. Vi står lige nu overfor en stor opgave med at sikre, at de tilgængelige AI-tjenester er lige så effektive på dansk som på engelsk, hvis ikke Danmark skal sættes tilbage i AI-kapløbet.

Det kræver, at der skal træffes strategiske beslutninger for at fremme samarbejde og datadeling med de store AI-udviklere, og at vi ikke begrænser adgangen til dansk indhold, da det vil hæmme udviklingen af de store internationale sprogmodeller på dansk.

Lige nu diskuteres det, om Danmark skal have sin egen sprogmodel. Med dette udspil lægger vi op til, at der arbejdes for at initiere en national dansk sprogmodel, grundlagt på open source, men finjusteret med dansk sprogligt indhold og yderligere optimeret i forhold til danske normer, kultur og værdier.

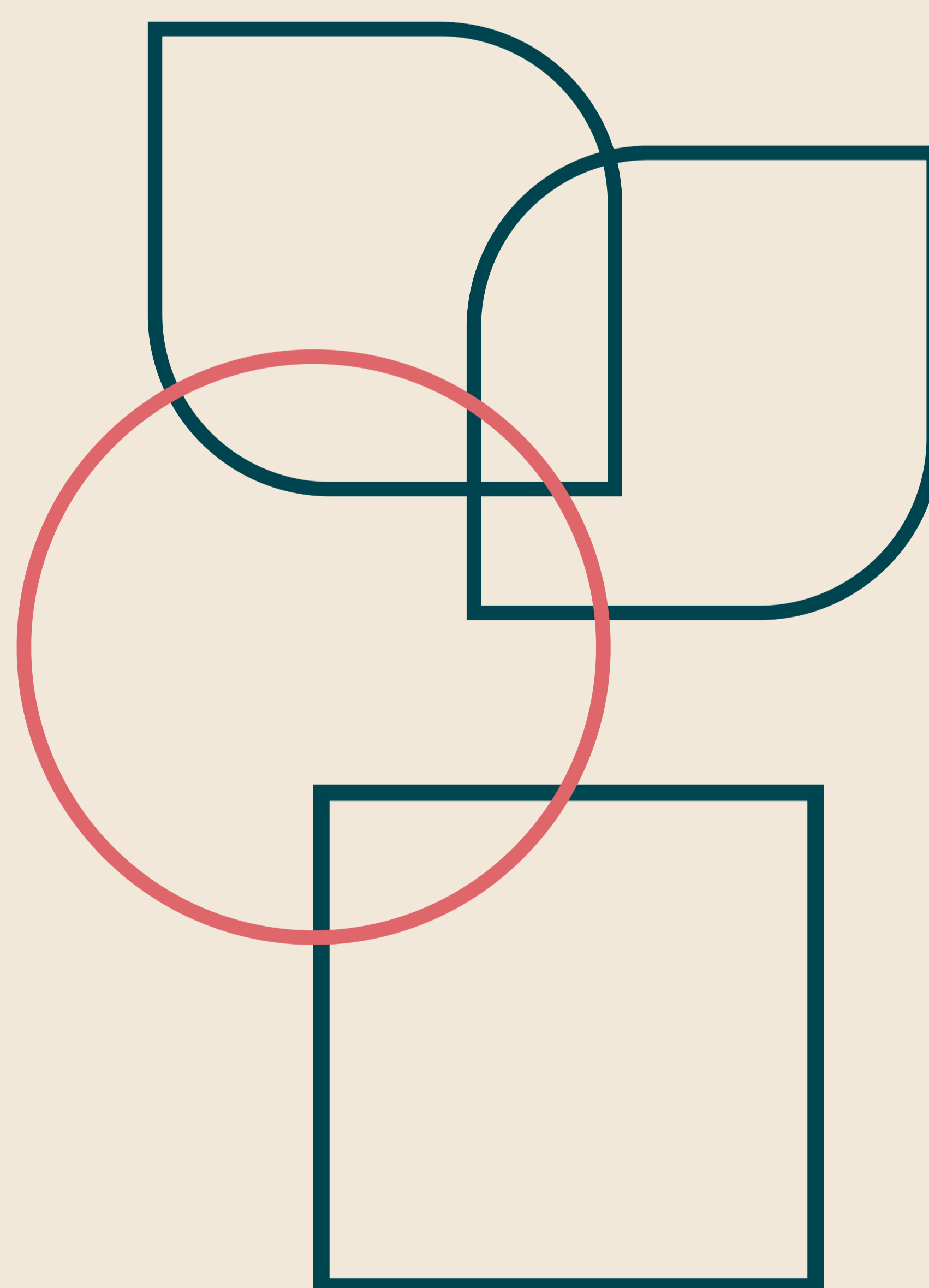
En sådan model skal være et supplement til et tæt samarbejde med de førende internationale sprogmodeller og give Danmark de bedste forudsætninger for at bibeholde en stærk dansk kulturel og sproglig identitet i en digital tidsalder.

IT-Branchen foreslår:

- At der indgås partnerskab og samarbejdsaftaler med udvalgte udbydere af de mest anvendte sprogmodeller om finjustering af deres modeller på dansk, så vi har adgang til konkurrencedygtige danske sprogmodeller med høj funktionalitet. Eksempelvis har Island allerede indgået sådant et partnerskab med OpenAI.
- Afsættes 30 mio. kr. til at straks at gå i gang med at udvikle omfattende piloter for en national dansk sprogmodel, grundlagt på open source. Modellen skal være finjusteret med dansk sprogligt indhold og yderligere optimeret i forhold til danske normer, kultur og værdier. Dertil kommer omkostninger til drift og vedligeholdelse af modellen. Danmark har ikke ressourcerne til selv at udvikle og vedligeholde en sprogmodel, som er trænet fra bunden, da det kræver massive investeringer.

Målsætningen er bedre at kunne afspejle og forstærke dansk kulturel og sproglig identitet samtidig med at kunne levere teknologiske kompetencer på niveau med de internationale modeller samt fremme Danmarks teknologiske uafhængighed. En dansk sprogmodel vil særligt være værdifuld inden for sektorer som bl.a. uddannelse, sundhed, kultur, jura og retsområdet. Pilot-arbejdet skal give viden om, hvad den bedste teknologi og metode vil være, hvilke omkostninger det vil indebære og hvilken brug man kan forvente, hvis man tager næste skridt og sætter en national sprogmodel i produktion til brug for såvel offentlige som private virksomheder.

- At der kortlægges og rekvireres nationale data til træning af sprogmodeller med henblik på at få dansk som sprogområde bedst muligt repræsenteret i nye og eksisterende sprogmodeller. Aftaler om eventuel betaling for træningsdata bør ske på EU-niveau og ikke via national regulering.
- At der årligt afsættes 25 mio. kr. målrettet forskning i AI-sprogmodeller og et stærkere dansk aftryk i udvalgte sprogmodeller.

3 FLERE OG BEDRE DATA

Data er brændstoffet til AI og andre avancerede teknologier i en moderne data-dreven verden. Danmark har en lang tradition for offentlig dataindsamling med førende dataregistre af høj datakvalitet fx inden for sundhedsdata. Men vi formår ikke i tilstrækkeligt omfang at få omsat de offentlige data til nye løsninger og forretningsmuligheder, der kan skabe mere velfærd og nye vækstmuligheder.

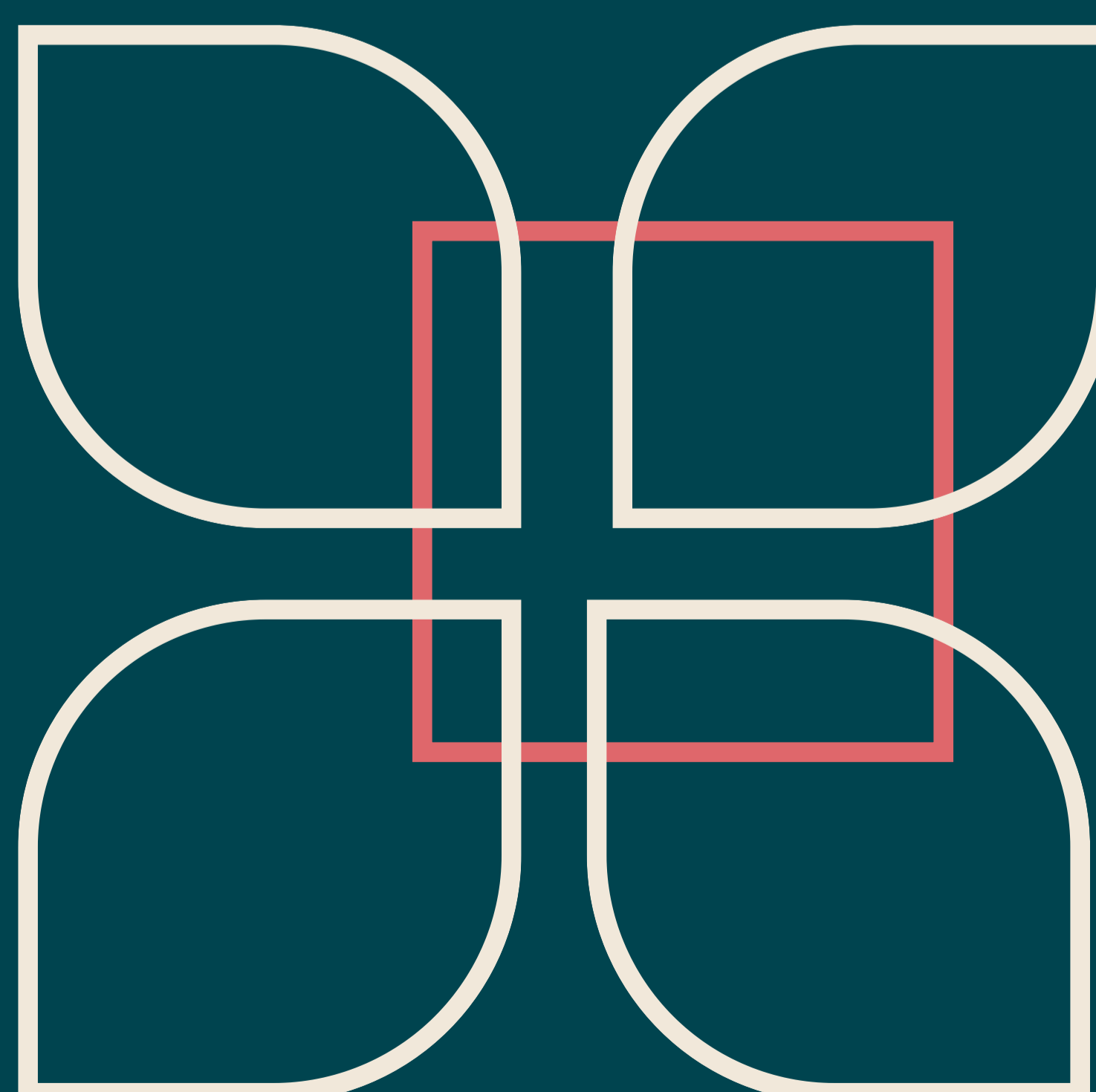
Det haster med andre ord at få sat mere struktur på vores data, hvis det ikke skal gå udover vores innovation og konkurrenceevne.

Danmark skal udarbejde klare retningslinjer for, hvordan offentlige aktører indsamler, gemmer, behandler og anvender data på tværs af staten, regioner og kommuner samtidig med, at vi beskytter vores personoplysninger og har en høj dataetik.

Uden en veldefineret strategisk tilgang risikerer Danmark at gå glip af de muligheder, der ligger i AI, og som land kan vi endda stå over for betydelige risici og udfordringer i forbindelse med brug af data.

IT-Branchen foreslår:

- At der udarbejdes tværgående og ensartede retningslinjer for alle offentlige aktørers indsamling og håndtering af data, herunder standarder og processer for datakvalitet, datas livscyklus samt dataetik og-sikkerhed for at skabe solidt grundlag for bedre datastyring og øget dataanvendelse.
- En kortlægning af hvilke datakilder og -tiltag, som skaber mest værdi for samfundet og hvor vores ressourcer giver størst effekt i forhold til bl.a. frikøb af offentlige data, data til træning af sprogmodeller mv.
- At de juridiske rammer for deling af data på tværs af og mellem sektorer styrkes og smidiggøres, så tilgængeligheden af data øges.
- At der arbejdes på at skabe incitamenter og nem adgang for virksomheder til frivilligt at dele et udvalg af deres ikke-forretningskritiske data

4

NY AI IMPACT FOND

Den teknologiske udvikling går hurtigt, og vi skal som land blive bedre til at absorbere og skalere nye og eksisterende AI-løsninger på en måde, der gavner både vores samfund og økonomi. Særligt i en situation hvor vi mangler arbejdskraft i den offentlige sektor.

Vi ser desværre en tendens til, at der i den offentlige sektor i høj grad udvikles lokale digitale løsninger eller igangsættes pilotprojekter fx AI-signaturprojekter, som er vanskelige at skalere efterfølgende. Den manglende skalering skyldes ofte juridiske barrierer.

Vi har derfor behov for at udbrede de AI-løsninger, som er velafprøvede og har dokumenteret effekt, og som med få omkostninger og ressourcer kan skaleres på tværs af staten, regioner og/eller kommuner. AI-løsninger, der virker godt ét sted, skal komme borgere og virksomheder til gavn uanset, hvor man bor i Danmark.

Fx har man i Sønderborg Kommune via en RPA og AI-løsning lavet en aktindsigtsplatform, der samlet har reduceret tidsforbruget og arbejdsgangen med to-tredjedele. På ni afdelinger på Bispebjerg Hospital og Rigshospitalet i Region Hovedstaden anvendes en AI-løsning til at holde øje med kritisk forværring hos alle patienter på en hel sengeafdeling på én gang.

Det frigiver ikke kun et betydeligt antal årsværk for sygeplejerskerne, men sikrer også patienterne mere tryghed og færre komplikationer samtidig med at det forebygger intensivindlæggelser og re-operationer.²

Med en national AI Impact Fond er formålet at skabe øget incitament til at samarbejde på tværs af den offentlige sektor om skalering af de AI-løsninger, som skaber dokumenteret værdi og som understøtter en offentlig sektor med at levere smartere service og opgaveløsning, som højner kvaliteten.

Danske Regioner m.fl. har tilsvarende plæderet for en teknologifond i sundhedsvæsenet, men sigtet med en AI Impact Fond er bredere end sundhedssektoren, da fonden skal kunne understøtte flere offentlige indsatsområder.

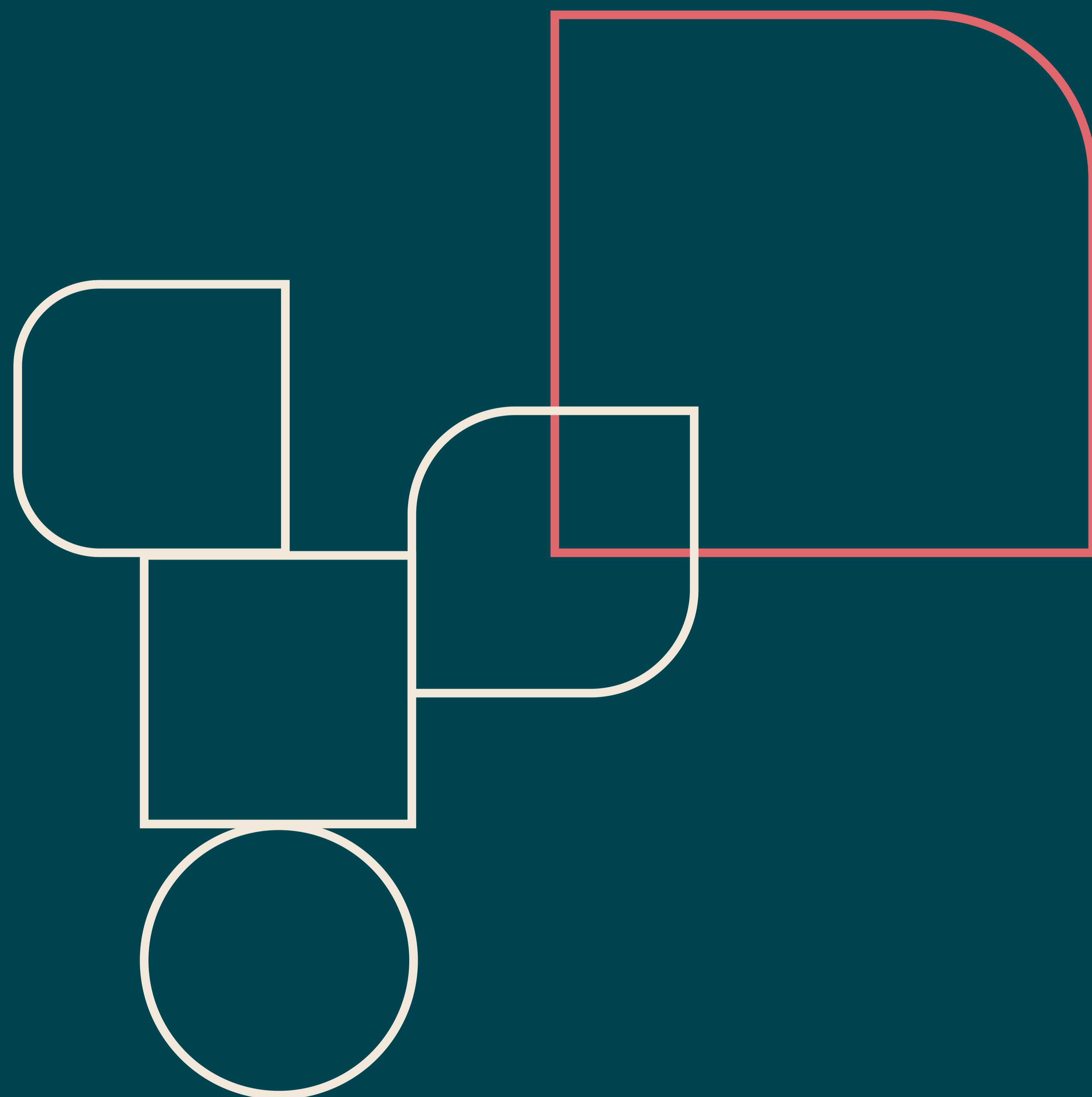
IT-Branchen foreslår:

- At der oprettes en AI Impact Fond, hvor der afsættes 100 mio. kr. årligt til at udbrede og indkøbe allerede afprøvede AI-løsninger på nationalt plan i den offentlige sektor, særligt inden for områder hvor der efterspørges arbejdskraft, så ressourcer frigøres til andre presserende opgaver i det offentlige.

IT-Branchen har gennem flere økonomiske analyser estimeret, at der kan frigives 10.000 årsværk ved at indføre arbejdskraftbesparende teknologier med bl.a. AI-løsninger.³

- At der sker en regeloprydning i den nuværende regulering, så det er muligt at få værdi og skalere de igangsatte og succesfulde AI-signaturprojekter i det offentlige udover pilotfasen.
- At den foreslåede regulatoriske sandkasse for kunstig intelligens i regeringens nye digitaliseringsstrategi⁴ også etableres med henblik på at fremme innovation, så startups, virksomheder, myndigheder m.fl. kan eksperimentere, udvikle og teste nye AI-løsninger inden de lanceres på markedet og inden for en friere regulatoriske ramme.

Succesfulde AI-projekter fra sandkassen skal indgå i AI Impact Fonden mhp. en bredere skalering.

². IT-Branchen (analyse): Moderne teknologi kan frigive mindst 10.000 medarbejdere

³.Ibid

⁴. Danmarks Digitaliseringsstrategi – Ansvar for den digitale udvikling, 2023.

5 ALLE SKAL LÆRE OM AI

Der er brug for en bredere forståelse, nysgerrighed og indsigt i nye teknologier, som AI. Vi bruger alle dagligt mange forskellige digitale løsninger i vores hverdag og arbejdsliv. Som det mest digitaliserede land i Europa har Danmark en særlig forpligtelse til at fremme og forbedre danske kompetencer allerede i en tidlig alder, men også gennem hele livet. Her er bl.a. teknologisk forståelse og dannelse alfa og omega.

For at kunne navigere i en digital virkelighed og forstå vores digitale aftryk på godt og ondt kræver det indsigt og viden. Eksempelvis udfordrer generativ AI vores måde at lære på og tilgå viden på. Vi ser ind i et scenarie, hvor vi i langt højere grad skal gå fra "at lære at svare rigtigt" (skabe produktet) til "at lære at spørge på den rigtige måde" (skabe processen).

Dette bliver en ny og vigtig kompetence i fremtidens arbejdsmarked og samfund. Vi skal derfor udbygge vores kompetencer gennem hele livet og klædes på til arbejdet med AI og nye teknologier. Samtidig skal vi også skabe rum til at vi som borgere og virksomheder eksperimenterer med og anvender nye AI-løsninger og produkter, så vi får skabt innovation og styrker vores konkurrenceevne.

Særligt skal vi have fokus på at hjælpe de mange ikke-digitale SMV'er godt i gang med at bruge AI til at styrke deres forretning på både kort og langt sigt.

IT-Branchen foreslår:

- At faget "Teknologiforståelse" indføres som en faglighed og et obligatorisk fag i folkeskolen og på de gymnasiale uddannelser.
- At der investeres massivt i digitale færdigheder og teknologisk efteruddannelse som del af regeringens og arbejdsmarkedets parter trepartsaftaler om voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet fx gennem etablering af tværgående AI-Labs.
- At der afsættes en årlig pulje på 25 mio. kr. til udrulning af AI-løsninger målrettet små og mellemstore virksomheder via programmet SMV:DIGITAL. Derudover bør der udarbejdes guides og best practices ift. hvordan SMV'er kommer godt i gang med at bruge AI til at skabe ny værdi i deres virksomheder.

IT-Branchen skaber et digitalt Danmark med mennesket i centrum. Vi er Danmarks største brancheorganisation for it- og televirksomheder. Vi hjælper hver dag branchen og samfundet med at vokse.

I IT-Branchen brænder vi for at skabe et digitalt samfund for alle. Et samfund i vækst, og hvor Danmark står som et globalt fyrtårn, fordi vi udnytter teknologien til gavn for klimaet, økonomien og det enkelte menneske. Det gavner Danmark, erhvervslivet, den enkelte borger og vores medlemsvirksomheder.

LÆS MERE PÅ ITB.DK

